

FUNDACIÓ BOSCH I CARDELLACH

MEMÒRIA DE LA FUNDACIÓ BOSCH I CARDELLACH

CURS 2003 - 2004

Núm. Registre Fundacions 276 NIF G. 58257031

Carrer d'en Font, 1 - 08201 SABADELL - Tel. i Fax 93 725 85 64 - e-mail: fbc@fboschcardellach.cat.ac - www.fboschcardellach.cat.ac

Gremi de Fabricants de Sabadell
Caixa d'Estalvis de Sabadell
Banc Sabadell

President del Patronat l'Alcalde de Sabadell
Cambra Oficial de Comerç i Indústria de Sabadell
Il.ltre. Col·legi d'Advocats de Sabadell
Sabadell Asseguradora

Sabadell Mutual
Companyia d'Aigües de Sabadell
Centre Metal·lúrgic de Sabadell
Corporació Sanitària Parc Taulí

SUMARI

Valoració del curs 2003-2004

Informes

- *Patronat de l'Arxiu Històric de Sabadell*
- *Patronat dels Museus Municipals de Sabadell*
- *Fundació Casal d'Europa*
- *Assemblea Caixa de Sabadell*
- *Taula de Patrimoni Arquitectònic de Sabadell*
- *Secció d'Art i Lletres*
- *Secció d'Urbanisme, Territori, Geografia i Patrimoni Arquitectònic*
- *Premis als treballs de recerca Montserrat Miró i Marimon*
- *Premis als treballs de recerca Minerva*
- *IV Jornades de difusió del Patrimoni del riu Ripoll*
- *Sessió inaugural del curs 2003-04*

Relació cronològica d'activitats

Composició del Patronat

Composició de la Junta Directiva

Composició de les Seccions

Composició de les diverses comissions

Representació en organismes i entitats

Relació de membres de l'Entitat

Relació de membres Protectors

VALORACIÓ DEL CURS

Podríem determinar que el curs ha estat impregnat per esdeveniments aliens a la pròpia dinàmica, però no seria del tot cert, tot i que esdeveniments de seguretat ciutadana, a l'inici d'aquest cicle, varen motivar la conveniència de fer una reflexió i un comunicat per aportar serenor a les parts.

El conflicte social no reporta riquesa cultural.

Altrament, el curs acadèmic va realitzar-se d'acord amb les previsions, ja que el compliment del programa va permetre gaudir dels treballs que es varen exposar, ja en forma de comunicació o de ponència. De tota manera voldria fer menció expressa de l'acte de l'inici de curs el qual va apropar la Fundació a la ciutat amb un acte assenyalat per l'Entitat, ja que amb la presentació del llibre sobre les Memòries d'Antoni Bosch i Cardellach, es tancaven els actes de commemoració del seixantè aniversari de la creació de la "Institución Bosch i Cardellach". Aquest acte va tenir com a protagonistes els membres Numeraris d'Honor, senyors Joan Alsina i Miquel Forrellad, i va aplegar en el Saló Modernista de la Caixa de Sabadell més de 250 persones.

L'activitat no reglada del curs va tenir la seva presència amb les conferències magistrals de la Dra. Helena Riz, sobre la sanitat a Sabadell; la del membre de la Fundació senyor Joan B. Casas sobre l'economia de l'arc mediterrani i la del membre numerari senyor Manel Larrosa sobre els problemes de viabilitat de les infraestructures. Cal fer esment de la nostra presència en l'organització dels premis de recerca juvenil Montserrat Miró i Marimon i Minerva, així com en molts actes institucionals de ciutat. En aquest apartat, hem de destacar la reunió que vàrem mantenir amb la Consellera de Cultura de la Generalitat en la seva primera visita a Sabadell.

La present Memòria recull les activitats i les actuacions que realitzen les Seccions i les que desenvolupen els membres que representen la Fundació en diferents comissions i institucions públiques de la ciutat, però no queda explicat el treball callat que està realitzant el Patronat i també els diferents membres de l'Entitat que desenvolupen recerca. Això i la solvència que s'ha anat acumulant durant els anys, ha permès que enguany la Fundació signés un conveni amb el Gremi de Fabricants per realitzar un treball sobre la història de l'Institut Sallarès i Pla.

Crec que també és propi indicar en aquesta valoració del curs que, en el seu transcurs, s'han assentat les bases per redefinir els objectius de l'Entitat, tant és així que se n'ha actualitzat el balanç comptable i s'ha fet una nova proposta de gestió del fons documental, com elements base per iniciar un nou camí que ha de permetre situar-nos en el lloc escaient de la societat civil de referència per la seva aportació de qualitat en el camp de la cultura d'ample aspecte.

Ricard Estrada i Arimon
Director

PATRONAT DE L'ARXIU HISTÒRIC DE SABADELL

El balanç d'aquest curs passat presenta com sempre aspectes positius, aspectes no tant positius i aspectes que de continuar com fins ara, de mancances cròniques ben aviat esdevindran un problema.

Com a coses positives del curs passat destacar tres àmbits: El primer, la consolidació de les línies de publicacions, amb l'edició del quadern núm. 3 "Eines d'Arxiu" referent al fons patrimonial de la casa Duran del Pedregar, la publicació del segon numero de la revista Arraona en el nou format i la nova etapa que consolida el canvi editorial, i que inclou tot el treball del projecte documentació patrimonial arqueològica, històrica i natural dels elements del riu Ripoll del Ripoll premiat amb el premi Bonaplata, i el segon número de la col·lecció "Quondam", l'interessantíssim treball de Josep Abad sobre la vila de Sabadell i la Guerra dels Segadors.

El segon àmbit positiu la continuïtat en l'ingrés de fons documentals de gran importància per la ciutat i per al país com són els arxius personals del músic i musicòleg Daniel Sanahuja Capella, i de l'arquitecte Josep Renom, o d'entitats tant importants per a la ciutat i la comarca com són el de la cambra de Comerç. I el tercer punt seria la integració de l'AHS a la xarxa d'arxiu municipals de Barcelona que suposarà entre d'altres aspectes, la restauració de part dels processos de la batllia de Sabadell.

Encara que no es destaquï com a àmbit positiu d'aquest curs, perquè considero que és una línia consolidada de fa anys, cal però reconèixer que la qualitat del servei del personal de l'arxiu i especialment de sala de consulta continua en una línia ascendent que fins hi tot sorprèn als habituals. Soc usuari de molt anys de l'arxiu i potser allò que veus cada dia al final no li donés el valor que té. És com la rutina de passar cada dia pel davant de la Sagrada Família i no adonar-se que hi ha coses noves. Amb això vull dir que no "paro compte" del tracte que com a usuari rebo, perquè amb tants anys cada vegada que vaig a l'arxiu, ja vaig "teledirigit" a la consulta concreta d'un fons. Em continua sorprenden la paciència amb que tracten les sol·licituds errònies de documentació, la rapidesa de lliurament de la documentació demanada, l'ajuda que presten als usuaris i sobre tot el guiatge dels que entren per primera vegada, independentment dels seus coneixements a priori.

L'anterior paràgraf em dona peu per introduir aspectes no tan positius com el de personal. A la memòria de l'any passat esmentava que el tema de personal era un dels que en els últims anys havia estat resolt més satisfactòriament. Ara bé en aquest darrer curs hi ha hagut la vacant d'un dels tècnics arxiviers i d'una plaça administrativa. Espero que aquesta sigui una situació provisional i es pugui ben aviat retornar a la normalitat ja que si no és així per que serviria l'embranchida en la divulgació i publicació, o ingrés de fons dels darreres anys, si aquest queden tancats "in illo tempore" per falta de personal per posar-lo en condicions de consulta?

En l'apartat de coses que no milloren i que empitjoren, esmentar una vegada més l'assistència a les reunions de la Junta de govern del Patronat de l'Arxiu. Les matemàtiques ja han fet acte de presència, no per quadrar el pressupost sinó per veure si hi ha quòrum suficient perquè els acords de la junta siguin vàlids. El "mea culpa" d'enguany s'ha de repartir perquè em estat tant els representats del mon oficial com del mon associatiu els que hem fet "campana".

I el que no millora de cap de les maneres és el tema espai que ja és preocupant. Les instal·lacions tenen alguna bona obra, com la restauració d'alguns sostres, però continua mancant una ma de pintura a tot l'edifici, i la renovació de les instal·lacions elèctriques i d'il·luminació. Per tant, tornarem a reproduir el paràgraf de la memòria del 2000 per tancar la d'aquest any.

“En la línia de continuïtat del fil argumental que ha caracteritzat les darreres memòries de la Fundació, i que va iniciar l'Esteve Deu, esmentar que dels tres problemes importants: les plantilles de personal, l'exhauriment de capacitat de magatzematge, i el ritme assistència i contingut de les reunions del Patronat, continua sense solució a curt termini el problema de l'exhauriment de la capacitat de magatzematge. Aquest juntament amb la necessitat de millora integral dels interiors de l'edifici, i la modernització d'instal·lacions (com usuari em queixo especialment la d'il·luminació). A cada any que passa l'espai i les instal·lacions de la casa esdevenen un problema més urgent de solucionar”.

Esteve Canyameres Ramoneda
Vocal al Patronat en representació
de la Fundació Bosch i Cardellach

PATRONAT DELS MUSEUS MUNICIPALS DE SABADELL

Al llarg del propassat curs 2003-2004, la Junta de Govern de l'Organisme Autònom Museus Municipals de Sabadell (OAM) s'ha reunit en quatre ocasions, a la sala d'actes del Museu d'Art de Sabadell, sota la presidència del senyor Joan Manau, Regidor de Cultura i president de l'esmentat Organisme municipal.

En canviar la legislatura, i de conformitat amb el previst al respecte, s'ha constituït una nova Junta en què tots els grups municipals hi tenen representació. Altra novetat és la creació, dins la gerència del Patronat, del càrrec de Coordinador/a de projectes singulars; tasca per la qual ha estat nomenada la senyora Magdalena Balaguer Montmany.

D'acord amb el programa previst per l'any en curs, cal destacar la continuïtat d'objectius i pressupostos tant en planificació i recerca com en tasques d'investigació i difusió (principalment publicacions i exposicions). A banda d'això, el Museu d'Art subratlla la necessitat d'estudiar obres i autors representats al Museu, corresponents al període de la guerra civil fins a l'actualitat. El Museu d'Història, entre altres activitats, es caracteritza per l'impuls a les recerques arqueològiques, l'estudi i la rehabilitació de la casa Duran i el seguiment de la 4ª Beca Miquel Carreras, aquest en col·laboració amb la Fundació Caixa de Sabadell i la Fundació Bosch i Cardellach.

Finalment, el Museu de la Indústria Tèxtil i Llanera espera enllestir enguany el catàleg de tots els materials dipositats i estudiar les seves possibilitats de publicació i divulgació.

Per concloure aquest petit resum remarcaria l'encert de les exposicions realitzades al llarg del curs, tant al Museu d'Art --p.ex. *Oriol Vilapuig. Bianco vol ser Augusto; Albert Ràfols- Casamada. Matèria viva; o Psicalptic. L'eròtica del dibuix (1910-1936)*—com també al Museu d'Història amb mostres com *Sabadello, el naixement d'una vila (segles XI-XV)* o l'*Exposició de fotografies de Ramon Vall i Rimblas*, obra gràfica i documental del desaparegut estudiós de l'art romànic i antic director de la Fundació Bosch i Cardellach. Així mateix, els Museus Municipals de Sabadell continuen l'exemplar col·laboració amb altres institucions com la Diputació Provincial i tractant amb molta cura científica i gràfica la qualitat de les publicacions pròpies, tal com demostren la col·lecció de catàlegs d'exposicions, els *Quaderns d'arqueologia*, la revista *Arraona*, o simples butlletins informatius com *El portal dels museus*.

Maria Peña Raso
Vocal del Patronat dels Museus Municipals de Sabadell
en representació de la Fundació Bosch i Cardellach

FUNDACIÓ CASAL D'EUROPA

Durant el passat curs 2003-2004 les activitats del Casal d'Europa han estat fortament marcades per l'ampliació de la Unió Europea de quinze a vint-i-cinc Estats membres. En aquest sentit el 7è Curs sobre Institucions Europees ha versat sobre les etapes de la construcció europea, la nova Constitució europea, el Parlament europeu davant d'una nova legislatura, el Consell d'Europa, el paper de la societat civil en la construcció d'Europa, la unió econòmica i monetària, la comunicació política a Europa, les noves fronteres d'Europa després de l'ampliació: els casos de Rússia i Turquia, les polítiques de seguretat a Europa, Europa i els països en vies de desenvolupament i les nacions sense estat en la perspectiva de la Constitució europea. Tots aquests temes ha estat tractats per persones de reconegut prestigi com Arcadi Oliveres, Montserrat Pi, Josep M. Ribot, Mari Valldeperes, Rati Romeva, Mònica Salamón, Lluís Jovell, Manuel Parés, Francesc Serra, Nora Saínez, Pablo Aguiar, Aureli Argemí, entre altres. La cloenda del Curs va anar a càrrec dels eurodiputats Joan Vallvé i Concepció Ferrer.

Un altra activitat ha estat la trobada d'entitats europeistes amb la finalitat de discutir i debatre quin ha de ser el marc geogràfic i cultural de la Europa futura. Van intervenir el professor de relacions internacionals de la UAB, Francesc Serra i l'investigador de l'Institut Universitari d'Estudis d'Europa, Eduard Soler.

Per a la commemoració del Dia d'Europa 2004 es van dissenyar, amb la col·laboració de l'Ajuntament de Sabadell, un programa d'activitats descentralitzades a tota la ciutat: una ballada de sardanes, la conferència "Europa i L'Orient" a càrrec d'en Francesc Vendrell, un acte infantil, xerrades als barris, una sessió on Glòria Ramia ha explicat "Contes de la bella Europa", etc. També ha tingut lloc l'Eurofòrum 2004, amb la trobada internacional de 35 joves de nou països de la Unió Europea.

Per acabar cal dir que el passat 24 de febrer el Casal d'Europa va rendir un merescut homenatge a en Juli Mallol, president de la Fundació durant vint anys, nomenant-lo Membre Honorífic de l'entitat.

Francesc Serra Mestres
Representant de la Fundació Bosch i Cardellach
a la Fundació Casal d'Europa

ASSEMBLEA CAIXA SABADELL

Un any més he tingut l'oportunitat de representar la Fundació Bosch i Cardellach en l'Assemblea de la Caixa de Sabadell el que m'ha suposat assistir a la sessió de l'esmentada Assemblea, a la reunió anual del Consell Consultiu de la Fundació Caixa de Sabadell i formar part del jurat encarregat de la resolució del concurs convocat per l'atorgament dels premis Fundació Caixa Sabadell, apartat Estudis.

Independentment d'això, cal esmentar l'especial col·laboració i suport que la Fundació Bosch i Cardellach rep de la Fundació Caixa Sabadell. A més del que representa el fet de disposar d'un espai a l'edifici de l'Obra Social que utilitzem com a seu i del suport que implica la seva participació com a Patró de l'Entitat, enguany ambdues Fundacions han col·laborat en alguns temes concrets:

- L'exposició Masvidal, que va estar a disposició del públic els mesos de setembre, octubre i novembre del 2003 i que avui està itinerant per diversos municipis de Catalunya.
- La sessió inaugural del curs que enguany es va dur a terme al Saló Modernista degut a l'especial significació que va tenir pel seu contingut i pel fet que es va dedicar a commemorar el seixantè aniversari de l'Entitat.
- La celebració del Dia de l'Autor que enguany va tenir un significat molt especial perquè va ser l'oportunitat d'homenatjar Jordi Domènech, poeta sabadellenc i membre de la Fundació recentment traspassat.
- El patrocini, juntament amb altres institucions i empreses locals, dels premis als treballs de recerca d'alumnes de Secundària Montserrat Miró i Marimon

Joana Olivé Just
Representant de la Fundació Bosch i Cardellach
a l'Assemblea de la Caixa Sabadell

TAULA DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC DE SABADELL

Les primeres reunions del curs són sessions informatives per part de l'Ajuntament amb un únic tema sobre la Taula: L'exposició i contingut de la Redacció del Catàleg del PLA ESPECIAL de PROTECCIÓ del PATRIMONI de SABADELL (PEPS).

El Catàleg treballa en profunditat i extensió dividint la història en tres grans grups: Ciutat antiga, Ciutat industrial i Ciutat contemporània, entenent com a Ciutat el conjunt del Territori Municipal i des de l'inici de la seva història. Però aquests tres grups són tan genèrics que l'àmbit classificatori obliga a definir Valors Arqueològics, Arquitectònics i Mediambientals, els quals es divideixen classificant ubicacions i zonificacions, especialment en espais ambientals i precisant cronològicament els sistemes evolutius i constructius segons tipologies i usos fent-t'hi entrar la història de l'Arquitectura en aquesta evolució. Aquest nou Pla de Protecció substituirà i ampliarà el Peppas vigent fins ara.

S'aprofita per dir que el tema es prou interessant com perquè la Fundació potser hi dediqués una sessió i més, sabent que l'Equip Redactor del PEPS, l'encapçala un membre de l'Entitat.

Fàbrica Sampere:

Després del llarg – diguem-ne debat – sobre la Torre del Rellotge, del curs 2002-2003, la seva vivor s'ha anat esllanguint fins a l'arribada de l'exposició sobre el tema en el Museu d'Història al final d'aquest curs passat.

Mercat Central:

Abans de la inauguració oficial l'Ajuntament convoca als membres de la Taula a una visita a l'edifici que és comentada per l'Arquitecte que ha portat a terme la reforma.

Escola Industrial (Edifici de l'Obra Social):

Es porta a terme la climatització d'un edifici que el nivell de protecció és alt. La millora comporta problemes d'ubicació d'un espai adequat per les pròpies exigències i per l'embalum de la maquinària d'expulsió i captació d'aire.

Contactes amb facultatius i representants de Caixa Sabadell i membres de la Taula intenten trobar el lloc menys visible i alhora funcional.

Però hi ha una problemàtica, superior a aquesta: és la distribució de tot el sistema a tots els àmbits i dependències de l'edifici. Rafael Moneo ha escrit: "Les exigències de les instal·lacions fan canviar la imatge pensada i desitjada dels espais arquitectònics. Caldrà portar a terme una delicada operació que a l'inici dels contactes amb els representants de la intervenció no semblà que la responsabilitat estigués a l'alçada de les circumstàncies.

Casa Turull (Rambla, cantonada C/ Les Planes):

És una història llarga. La propietat malda des de fa temps d'obtenir una major transparència visual entre el parament que separa el carrer i l'interior de l'edifici.

L'Ajuntament obté opinions diverses dels membres de la Taula amb aportacions i valoracions històriques dels elements existents en aquesta façana. L'última informació per part de la propietat és la de l'Arquitecte Federico Correa que amplifica el fals finestral gòtic mutilant l'emmarcat de guirnaldes inferior. Arribat el tancament de Curs, hi ha silenci per part de l'Administració sobre quina serà la solució final acceptada.

Despatx Genís i Pont:

Presentació per part dels Arquitectes (els mateixos de la Casa del Comú), d'un programa de neteja i abillament de la doble façana que formen els carrers St. Josep i el Carme. Es planteja a l'Ajuntament per part dels membres de la Taula, què passa en casos com aquest que l'edifici es troba protegit, amb instal·lacions de serveis públics adossades i vistes que tan enlletgeixen i si encara ha de ser la propietat qui es faci càrrec de tot el cost per ocultar-les.

Pere Molera Picañol
Representant de la Fundació Bosch i Cardellach
a la Taula del Patrimoni Arquitectònic de Sabadell

SECCIÓ D'ART I LLETRES

Aquest curs la Secció d'Arts i Lletres ha centrat els seus esforços en l'organització del "Dia de l'Autor", activitat organitzada conjuntament amb la Fundació Caixa Sabadell.

Inicialment la Secció va decidir convidar al Sr. Jaume Cabré, tal i com consta al programa d'activitats de la Fundació, però diverses circumstàncies varen fer impossible la presència del Sr. Cabré a l'activitat d'enguany.

Finalment la Secció va acordar dedicar el "Dia de l'Autor", a recordar l'obra del Sr. Jordi Domènech, poeta i membre de la nostra Fundació, que morí el dia 19 d'octubre de 2002. La intenció dels membres de la secció era que l'acte fos també un homenatge ciutadà a la seva figura.

L'acte principal -que es va dur a terme a l'Auditori de Obra Social de la Caixa Sabadell el dia 1 d'abril de 2004-, va ser presentat pel Sr. Joaquim Sala-Sanahuja en nom de les fundacions Bosch i Cardellach i Caixa Sabadell. En el seu transcurs el senyors Antoni Clapés i Sam Abrams varen repassar diversos aspectes de la biografia i l'obra de Jordi Domènech. Al final de l'acte, la Sra. Fanny Bulló va llegir una selecció dels seus poemes i traduccions.

Com altres anys, al vestíbul de l'auditori hi va haver una petita mostra amb diverses edicions dels llibres del Sr. Domènech cedides per la seva família, a qui volem expressar la nostra gratitud per la seva col·laboració. Els dies previs a l'acte, els llibreters de la ciutat van dedicar una especial atenció a l'obra del poeta.

La comissió "Dia de l'Autor" d'enguany ha estat formada per les senyores Joana Olivé, Clara Soley i Anna Fité i pels senyors Antoni Dalmases, Víctor Mañosa, Joan Ripoll, Salvador Fité, Josep Maria Ripoll, Joaquim Sala-Sanahuja i Roc Casagran. Hem comptat també amb la col·laboració de la Sra. Dolors Forrellad per al muntatge de l'exposició de les obres al vestíbul de l'Auditori.

Per altra banda, del 4 de setembre de 2003 al 16 de novembre, es va poder visitar al saló modernista de la Caixa de Sabadell l'exposició "Masvidal. Botànica il·lustrada", organitzada el curs passat per la nostra secció i la Fundació Caixa Sabadell -consulteu la memòria del curs 2002/03-. Actualment, una versió reduïda de l'exposició es pot veure per diverses ciutats de Catalunya.

Víctor Mañosa Fernández
Coordinador de la Secció d'Art i Lletres

SECCIÓ D'URBANISME, TERRITORI, GEOGRAFIA I PATRIMONI ARQUITECTÒNIC

En primer lloc, cal indicar que s'han tractat en debat temes de participació ciutadana a partir dels contactes tinguts amb entitats i administracions :

- Taula de patrimoni durant aquest curs de nou amb el nostre representant Sr. Pere Molera, arquitecte.
- Taula del paisatge urbà amb el Director de la Fundació
- Agenda XXI amb el director de la Fundació Sr. Ricard Estrada
- A l'Oficina del Centre amb el Director de la Fundació Sr. Ricard Estrada

D'aquests i d'altres temes s'han generat diferents escrits i documents a partir de la coordinació i sintetització i són els següents:

- Castell de Sentmenat
- Eix Central
- Ronda Est

I que s'ha tingut cura d'organitzar dues sessions del curs acadèmic, gràcies a l'esforç i treball dels senyors Jordi Pino, Jaume Puig i Albert Sorolla i senyora Teresa Mira sobre habitatge i vies verdes amb les corresponents comunicacions que figuren al programa.

Per altra part, s'està treballant en la publicació de materials sobre paisatge urbà;;

- Treballs de publicació en curs amb Roger Sauquet del material acadèmic exposat a del curs "*El paisatge urbà. Sabadell com apretext*" organitzat del 17 de febrer al 10 d'abril de 2003 de la Fundació Bosch i Cardellach
- *Disseny en curs* amb Roger Sauquet d'un itinerari significatiu del paisatge urbà de Sabadell

La secció va encarregar a la Sr. Assumpta Jané, a proposta seva, una conferència sobre "L'organització territorial a Catalunya: reflexions sobre la comarca del Vallès Occidental", a càrrec del Sr. Josep Roca Cladera, arquitecte, Director del centre de Política del Sòl i Valoracions, de la UPC. La conferència va tenir lloc el dia 22 de març de 2004

Per últim indicar que no s'ha realitzat una jornada sobre el tema del paisatge urbà al programa Sabadell Universitat per suspensió del curs per part del comitè científic. S'han desfet a tal efecte totes les comunicacions i enllaços que sobre aquest tema s'han portat a terme des de la secció.

Al proper curs hi haurà un nou equip coordinador/sintetitzador format per la Sra. Assumpta Jané i el Sr. Jordi Pino

Teresa Mira Lozano
Coordinadora de la secció d'Urbanisme, Territori,
Geografia i Patrimoni Arquitectònic

PREMIS ALS TREBALLS DE RECERCA MONTSERRAT MIRÓ I MARIMON

El Premi Montserrat Miró i Marimon pels treballs de recerca d'alumnes de secundària es va afiançar a la nostra ciutat i comarca estimulant l'interès per la recerca, la investigació i la feina ben feta entre els joves.

La participació d'aquest any ha estat la tònica de les altres convocatòries, 36 treballs presentats a la primera, 29 a la segona i enguany 34 de 15 centres docents. Van ser molt valorats pel jurat que se li feia difícil decidir, valorant especialment que fossin treballs inèdits i de recerca personal. Alguns d'ells demostraven una constància i un interès pel tema escollit, poc freqüent en joves de la seva edat. És també encomiable el seguiment dels tutors que darrera s'hi trasllua.

El primer premi va ser per Josep Casamada Ribot, Joan Hernández Guiteras i Robert Regué Grifó, de l'IES de Castellar amb Miquel Calvet Solé de tutor, pel treball "Construcció d'un cotxe hidrogenesolar: solució de futur?. Elaborant un projecte científic, experimentant amb paciència, corregint els errors, treballant amb la física, la química, la informàtica, la tecnologia fins arribar al final exitós del funcionament autònom d'un model de cotxe amb energia hidrogenesolar.

El segon premi s'adjudica a Toni Vidal Ruiz, de l'IES Jonqueres, Tutora: Carmina Pinya Salomó per "El compostatge de la matèria orgànica". Aquest jove sense quasi conèixer el tema, el tria, s'endinsa en ell i acaba fent un bon treball experimental de seguiment diari i de laboratori comptant amb poca bibliografia i molta tenacitat.

El Tercer premi es concedia a Marina Círia Álvarez, de l'Escola Pia de Sabadell, amb Mireia Vidal Carreras de tutora, pel treball "Estudi patrimonial dels dòlmens en el municipi de Roses". L'autora fa un treball de camp en solitari tan acurat cercant aquests monuments a voltes mig perduts, que sembla una guia per estudiar el tema. Acompanyat de gràfics i fotografies, convida a seguir-la.

Els finalistes del veredictes són:

Primer finalista (ex aequo) Irene Casulà Serrano de l'IES Escola Industrial. Tutora M. Jesús Amores Garcia per "El personatge del galán en el cine"

Segons finalistes: Iu Andrés Luarna, Raül Gómez Serran i Marc Rodríguez Sales, de l'IES Pau Vila. Tutora Virtuts Sambró Melero per: "11 de setembre de 2001 a EUA".

Tercers finalistes: Marc Roca Ribas i Saül Suárez Garcia, de l'IES Les Termes. Tutor David López per "Diseño y aplicación de un automatismo con aplicación domótica".

M. Teresa Relat Tarrats
Membre del Jurat dels Premis de recerca
Montserrat Miró i Marimon en representació
de la Fundació Bosch i Cardellach

PREMIS ALS TREBALLS DE RECERCA MINERVA

Com a membre de la Fundació Bosch i Cardellach he format part del jurat que atorga el Premi Minerva als treballs de recerca d'alumnes de batxillerat.

Em plau manifestar que en la valoració global dels treballs presentats s'observa un remarcable nivell d'originalitat en els temes escollits. L'interès que reflecteixen queda ben palès en els diferents aspectes desenvolupats. Cal remarcar l'àmplia i elaborada informació que demostren els continguts de la seva recerca. Sorprèn també la seva motivació i profunda preocupació per tractar problemes de la realitat social i sobre el nostre entorn que sovint potser passen desapercebuts o que no s'hi pensa.

També he observat una millora en l'ortografia, sembla que hi ha més sensibilitat per escriure perfectament.

Vull expressar la meva satisfacció de sentir-me plenament integrada en el jurat qualificador dels treballs de recerca dels premis Minerva i fer constar també com valoro l'esforç de tots per reflexionar sobre el criteri de cadascú i saber discriminar amb encert la puntuació justa corresponent a cada treball.

Una vegada més he gaudit d'una vivència molt gratificant.

Montserrat Rafel Abad
Membre del Jurat dels Premis de Recerca Minerva
en representació de la Fundació Bosch i Cardellach

IV JORNADES DE DIFUSIÓ DEL PATRIMONI DEL RIU RIPOLL

Viure al Ripoll: dels assentaments prehistòrics als barris

Enguany hem celebrat la quarta edició de les Jornades de Difusió del Patrimoni del riu Ripoll que estem organitzant des de l'any 2001 conjuntament els *Amics del Ripoll* i la *Fundació Bosch i Cardellach*, amb la col·laboració de la Fundació Caixa de Sabadell i l'Ajuntament de Sabadell, a través de la regidoria de Medi Ambient.

Les sessions es van dur a terme els dies 30 de març, 27 d'abril i 25 de maig de 2004, a l'Auditori del Casal Pere Quart. Es van fer tres sessions separades en el temps ja que, amb l'experiència de les anteriors edicions realitzades, s'havia constatat que distribuir les conferències a raó d'una cada mes, resulta una periodicitat adequada.

Continguts de les sessions

- 30 de març: "De caçadors a pagesos. Homes i dones a la (pre)història al voltant del riu Ripoll. Ponent: Xavier Clop, arqueòleg, professor de prehistòria de la UAB.

La conferència va consistir en una explicació exhaustiva i alhora molt entenedora de cada un dels períodes que van del paleolític a l'època romana. A partir de les troballes materials fetes en l'àmbit del Ripoll i el territori més proper es van anar veient les característiques i els avenços corresponents a cada etapa. Les explicacions també van posar de relleu les darreres hipòtesis, les noves conclusions reforçades per les disciplines científiques que actualment serveixen de suport a l'arqueologia, així com els grans interrogants que encara hi ha. Tot plegat, amb la idea de fons de que l'àmbit del Ripoll i l'entorn immediat, on s'han localitzat un gran nombre de jaciments de funcions i èpoques diverses, va tenir una ocupació molt continuada des del paleolític i que per això actualment és considerada una important zona d'expectativa arqueològica.

- 27 d'abril: La vida a les coves del Ripoll. Ponents: Joaquim Sanesteban historiador, i Virgínia Domínguez, antropòloga.

Durant la conferència es va explicar la gènesi i l'evolució de les coves del Ripoll, des de les primeres dades documentades fins a la seva clausura per part de l'administració a mitjans dels anys 50 del segle XX. Per una banda els ponents van analitzar les causes del fenomen: la nombrosa immigració de postguerra i la manca d'habitatge assequible, amb dades estadístiques i documentals que n'explicaven l'abast. I per altra banda, a partir de nombroses entrevistes personals fetes a persones que havien viscut a les coves es va mostrar com s'hi vivia, quina percepció tenien els que hi residien, com les construïen,... Els ponents alternaven les explicacions més de tesi amb la lectura (feta per una tercera persona, com una veu en off) de retalls d'entrevistes que mostraven les vivències i el record dels protagonistes. La conferència va generar un ampli debat per part del públic assistent, corroborant algunes de les coses dites o fent noves aportacions relacionades amb la vida a les coves.

- 5 de maig: "Els barris del riu: Política urbanisme i ciutadans". Ponents: Jaume Puig, arquitecte i Álvaro Gracia Trabanca, "Records dels inicis de Torre-romeu"

Jaume Puig va repassar exhaustivament tots els barris que tenen contacte amb el riu fent una valoració de com es produeix aquesta relació. Des del barri de Can Deu, que ha viscut i viu sense cap relació amb el Ripoll tot i la seva proximitat, fins els barris del riu, situats al marge esquerra i separats de la ciutat pel Ripoll i per tant obligats a una estreta i a vegades difícil relació –Torre Romeu, Raval d'Amàlia, Sant Nicolau-. Es va parlar de la història, les condicions urbanístiques i d'infraestructures d'aquests barris amb especial atenció al tema de l'habitatge.

Àlvar García Trabanca va complementar la sessió explicant els inicis del barri de Torromeu, des de la compra dels primers solars per fer-hi habitatges d'autoconstrucció, fins a l'actualitat. Així, es va explicar els principals fets que any a any van configurar el barri i la vida dels veïns. Es va parlar de les primeres reivindicacions veïnals, del paper dels jesuïtes que visitaven el barri i que més endavant hi van viure, del metge que en grans dificultats els visitava, de les assistents socials, de les festes que s'organitzaven, de quan van aconseguir un pont per travessar el riu, ... Tot plegat des de la vivència personal i alhora amb una precisa aportació de dades.

Valoració de les Jornades

La difusió dels aspectes relacionats amb la història i el patrimoni cultural i natural de la ciutat, en aquest cas en concret del Ripoll, formen part de la missió de les entitats organitzadores. Amb aquestes quartes jornades es volia continuar aprofundint en la difusió del coneixement dels aspectes culturals del riu, en aquesta ocasió com a lloc d'habitat. I creiem que aquest objectiu s'ha acomplert.

Totes les intervencions van ser molt interessants i els ponents van respondre perfectament als objectius pels quals se'ls havia demanat la seva participació. Amb les diferents xerrades es va poder veure que el Ripoll, malgrat la dita "al riu no t'hi facis el niu", ha estat en moltes èpoques un lloc d'assentament i de residència tot i que, en altres èpoques, la ciutat ha viscut d'esquenes al riu i l'ha convertit en un espai marginal i degradat.

El públic assistent va ser d'unes 30 persones per sessió i, atesa l'afluència a aquests cicles de conferències, considerem que es un nombre acceptable d'assistents, tenint en compte que es tractava d'un públic altament motivat pel tema i que va demostrar el seu interès amb una bona participació als debats que es generaren al final de cada sessió. Cal dir que i tot i la coincidència, en alguna de les sessions, d'altres actes culturals a la ciutat, l'assistència de públic ha estat bona. Creiem que el fet de fer les jornades cada any ha començat a crear un públic fidel que coneix les entitats organitzadores i les activitats que es fan i hi assisteix. Això ens empeny a continuar amb més jornades i altres activitats divulgatives.

Ens alegrem de poder dir que estem en disposició de celebrar unes cinquenes Jornades de Difusió del Patrimoni del riu Ripoll i que, junt amb les anteriors jornades i la publicació del llibre *4 itineraris pel Ripoll a Sabadell. Guia del patrimoni fluvial* que hem fet enguany, el gruix de coneixement que estem generant entorn al patrimoni del riu ja va essent considerable.

Mercè Argemí Relat
Comissió Jornades del riu Ripoll

SESSIÓ INAUGURAL DEL CURS 2003-04

Enguany la celebració de la Sessió Inaugural del curs 2003-04, duta a terme el dia 27 de novembre, al Saló Modernista de la Caixa de Sabadell, va tenir una especial significació per a la Fundació Bosch i Cardellach per diversos motius.

D'una part perquè els Srs. Joan Alsina i Miquel Forrellad van presentar l'edició del llibre "Memorias de las cosas notables de la vila de Sabadell comensant en desembre de 1787" d'Antoni Bosch i Cardellach de la qual en són responsables. D'altre part, el Sr. Marc Batlle, exdirector, en la seva intervenció, va fer públic el reconeixement de la tasca realitzada per ambdós ponents no sols en l'edició del llibre esmentat sinó també per la seva trajectòria en la història de la Fundació de la qual en són membres Numeraris d'Honor i exdirectors.

Així mateix el Sr. Batlle va fer referència al seixantè aniversari de la Fundació que es va commemorar durant el curs 2002-2003 i va evocar els Srs. Joan Farell i Josep Torrella, membres Numeraris d'Honor recentment traspassats, d'especial rellevància en l'activitat de la Fundació des de la seva constitució.

Cal esmentar que l'acte va ser presidit per l'Illm. Sr. Manuel Bustos, Alcalde de Sabadell i President del Patronat de la Fundació, al qual van acompanyar el Director i gairebé tots els Patrons de l'Entitat. Deixar constància, també, que el fet d'haver pogut celebrar-ho al Saló de la Caixa, el qual va acollir un important número d'assistents, va donar una especial rellevància a un acte que va ser molt entrançable pels qui formem la Fundació,

Per últim destacar que en el butlletí La Fundació Informa núm. 7 del mes de març d'enguany hi ha una àmplia informació, fins i tot fotogràfica, d'aquest esdeveniment.

Joana Olivé Just
Vocal de la Junta Directiva

RELACIÓ CRONOLÒGICA D'ACTIVITATS CURS 2003-2004

SETEMBRE

- 4 Inauguració de l'exposició "Masvidal. Botànica il·lustrada" al Saló Modernista de la Caixa Sabadell. Exposició duta a terme conjuntament amb la Fundació Caixa Sabadell
- 5,6,7,8 Assistència als actes de presentació pública de la Festa Major
- 11 Assistència als actes institucionals de la Diada Nacional de Catalunya

OCTUBRE

- 7 Reunió de la Junta Directiva
- 8 Assistència al Museu de Història de Sabadell a la inauguració de l'Exposició Homenatge a Ramon Vall. Acte organitzat pels Amics de l'Art Romànic
- 15 Reunió de la Junta Directiva amb els nous membres de l'Entitat
- 22 Reunió del Consell de Membres Numeraris per avaluar el Pla d'Activitats per al curs 2003-2004

I Sessió Plenària, en el transcurs de la qual es va aprovar la Memòria i la liquidació del Pressupost del curs 2002-2003, així com el pressupost del curs 2003-2004. En aquesta sessió es va aprovar el Pla d'Activitats per al proper curs, així mateix es va elegir el tercer vocal de Junta que havia quedat pendent en l'última Sessió Plenària del curs passat.

Edició del butlletí La Fundació Informa, núm.. 6

NOVEMBRE

- 5 Reunió de la Junta Directiva
- 19 Reunió de la Junta Directiva
- 27 II Sessió Plenària. Sessió Inaugural del curs Acadèmic 2003-2004
- Commemoració del 60è aniversari de l'Entitat a càrrec del Sr. Marc Batlle, Membre Numerari.

Així mateix es va procedir a la presentació de l'edició del llibre "Memoria de las cosas notables de la vila de Sabadell comensant en desembre de 1787" d'Antoni Bosch i Cardellach. Els senyors Joan Alsina i Miquel Forrellad, Membres Numeraris d'Honor, i responsables de l'esmentada edició van parlar d'Antoni Bosch i Cardellach i la seva obra. L'acte va tenir lloc al Saló Modernista de la Caixa Sabadell i el va presidir l'Il·lm. Sr. Manuel Bustos, Alcalde de Sabadell i President del Patronat de la Fundació i per la resta de membres del Patronat

Edició del 95 Quadern d'Arxiu "Les caixes d'estalvi en el segle XXI", del Sr. Jordi Mestre González

DESEMBRE

- 16 Reunió de la Comissió Dia de l'Autor
- 17 III Sessió Plenària
- Comunicació: "Arqueologia a Sabadell: Recerca, Museu i Comunicació", a càrrec del Sr. Genís Ribé Monge, Director del Museu d'Història de Sabadell
- Ponència: "Museus i exposicions temporals", a càrrec de la Sra. Àngels Casanovas Romeu.
- 18 Assistència a l'acte d'inauguració del nou Complex de cinemes Saló Imperial. Acte organitzat conjuntament per l'Ajuntament de Sabadell i l'empresa CINEART, Alcazar Cinema, SA
- 19 Assistència a la festa amb motiu de la finalització de les obres de restauració de la façana de l'Obra Social de Caixa Sabadell

GENER

- 14 Reunió de la Junta Directiva
- 2I IV Sessió Plenària
- Comunicació: "Notícia de Joan Hernández Pijuan", a càrrec del Sr. Joan Ripoll Bisbe
- Ponència: "Evocació dels Salons d'Octubre", a càrrec de la Sra. Maria Peña Raso
- 22 Reunió de la Secció d'Art i Lletres. Dia de l'Autor
- 26 Reunió de la Secció de Patrimoni

27 Assistència a la conferència "Nuevos retos de la economía española", a càrrec de l'Excel·lentíssim Sr. Rodrigo Rato, Ministre d'Economia i Vicepresident Econòmic del Govern. Acte organitzat pel Banc Sabadell

28 Reunió de la Junta Directiva

FEBRER

3 Reunió de la Secció de Patrimoni

5 Reunió de la Secció d'Art i Lletres. Dia de l'Autor.

19 V Sessió Plenària

Comunicació: "L'habitatge: dret reconegut i necessitat insatisfeta", a càrrec del Sr. Jaume Puig Castells

Ponència: "Urbanisme: la liberalització del sòl i l'habitatge. Valors incorporats a l'ordenament jurídic", a càrrec del Sr. Jordi Pino Pruna

20 Reunió Ordinària del Patronat de la Fundació per aprovar la Memòria i la liquidació del pressupost del curs 2002-2003, així com el pressupost del curs 2003-2004. Es va presentar el Pla d'Activitats del curs 2003-2004, aprovat pel Consell de Membres Numeraris en la sessió del dia 22 d'octubre de 2003.

21 Assistència a l'Homenatge a l'escriptor Bartomeu Cruells. Acte organitzat per la Fundació La Mirada

MARÇ

2 Assistència a l'acte d'inauguració del Mercat Central. Acte organitzat per l'Ajuntament de Sabadell

9 Reunió de la Junta Directiva

Reunió de la Secció d'Urbanisme, Territori, Geografia i Patrimoni Arquitectònic

12 Assistència al Ple Extraordinari de l'Ajuntament de Sabadell, per condemnar els actes terroristes del dia 11 de març a Madrid.

Conferència: "L'economia de l'arc mediterrani", a càrrec del Sr. Joan B. Casas Onteniente, economista. Acte celebrat a l'Auditori de la Cambra de Comerç.

21 Firma del conveni de col·laboració entre el Gremi de Fabricants de Sabadell i la Fundació Bosch i Cardellach per a l'elaboració d'un estudi

històric sobre la història de l'Institut "Sallarès i Pla". La redacció d'aquest estudi serà a càrrec del Sr. Josep Lluís Martín Berbois.

- 22 Conferència: "L'organització territorial a Catalunya: reflexions sobre la comarca del Vallès Occidental", a càrrec del Sr. Josep Roca Cladera, arquitecte, Director del Centre de Política del Sòl i Valoracions, de la UPC. Acte celebrat a l'Auditori de la Cambra de Comerç
- 24 VI Sessió Plenària
- Ponència: "Espais verds vies verdes", a càrrec de la Sra. Teresa Mira Lozano i el Sr. Albert Sorolla Edo
- 28 Assistència a la inauguració de la 3ª edició Sabadell Universitat. Conferència: "Cèl·lules mare i clonació", a càrrec del la Dra. Anna Veiga. Cap de la Secció de Biologia de l'Institut Universitari Dexeus.
- 29 IV Jornades de difusió del patrimoni del riu Ripoll. Viure el Ripoll: dels assentaments prehistòrics als barris.
Presentació a càrrec de la Sra. Mercè Argemí, d'Amics del Ripoll
Ponència: "De caçadors a pagesos. Homes i dones a la (pre)història al voltant del riu Ripoll.

Edició del Butlletí La Fundació Informa, núm. 7

ABRIL

- 1 El Dia de l'Autor, Homenatge a Jordi Domènech, poeta. Conversa amb Sam Abrams i Toni Clapés. En el seu transcurs, el Sr. Joaquim Sala-Sanahuja, escriptor i membre de la Fundació, en nom de les institucions organitzadores de l'acte, va conversar amb els ponents sobre la vida i l'obra de Jordi Domènech. A continuació l'actriu Fanny Bulló va recitar alguns poemes de l'autor homenatjat. Acte organitzat conjuntament amb la Fundació Caixa Sabadell.
- 14 Reunió de la Junta Directiva
- 23 Diada de Sant Jordi: exposició i venda de publicacions de la Fundació als jardins de la Caixa
- 27 IV Jornades de difusió del patrimoni del riu Ripoll. Viure al Ripoll: dels assentaments prehistòrics als barris.
Ponència: "La vida a les coves del Ripoll", a càrrec del Sr. Joaquim Sanesteban, historiador i la Sra. Virgínia Domínguez, antropòloga
Presentació a càrrec del Sr. Esteve Canyameres, d'Amics del Ripoll
- 29 Conferència: "La sanitat a Sabadell", a càrrec del la Dra. Helena Ris, Directora General de la Corporació Sanitària Parc Taulí. Acte celebrat a l'Auditori de la Cambra de Comerç

MAIG

- 4 Assistència a la reunió de la Comissió de Cultura, Oficina del Centre
- 12 Reunió de la Junta Directiva
- 17 Reunió de la Comissió de Patrimoni
- 19 VII Sessió Plenària
- Ponència: Tradicions i festes, a càrrec de la Sra. Marta Ibañez Fuentes, acte realitzat a la sala d'actes del Museu d'Història de Sabadell
- 20 Conferència: Geometria i territori I, "Xarxes de metro i llei de potència" (la complexitat de les xarxes de ferrocarril), a càrrec del Sr. Manel Larrosa Padró, arquitecte. Acte celebrat a l'Auditori de la Cambra de Comerç.
- 25 IV Jornades de difusió del riu Ripoll: Viure al Ripoll: dels assentaments prehistòrics als barris
Ponència: "Els barris del riu: política, urbanisme i ciutadans", a càrrec del Sr. Jaume Puig, arquitecte.
Records dels inicis de Torre-romeu", a càrrec del Sr. Álvaro Garcia Trabanca.
Presentació i cloenda a càrrec del Sr. Marc Batlle, de la Fundació Bosch i Cardellach
- 27 Conferència: Geometria i territori II, "Una llei fractal en les infraestructures lineals" (Carreteres autopistes i ferrocarrils segueixen una dimensió geomètrica), a càrrec del Sr. Manel Larrosa Padró, arquitecte. Acte celebrat a l'Auditori de la Cambra de Comerç

JUNY

- 1 Segona edició del lliurament dels Premis Minerva, d'alumnes de secundària a Barberà del Vallès, organitzats conjuntament pel Centre de Recursos Pedagògics dels Vallès Occidental VII del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya i la Fundació Bosch i Cardellach i patrocinats per la Fundació Banc Sabadell i Baricentro
- 9 Reunió a l'Ajuntament de Sabadell, Patrimoni
- 16 Reunió de la Junta Directiva
- 28 Tercera edició del lliurament dels Premis de Recerca Montserrat Miró / Marimon d'alumnes de Secundària organitzat conjuntament amb

l'Ajuntament de Sabadell, Centre de Recursos Pedagògics del Vallès Occidental i Fundació Bosch i Cardellach i patrocinat per la Fundació Caixa Sabadell, CASSA i la llibreria Els Dies.

JULIOL

- 7 Reunió del Consell de Membres Numeraris, en el transcurs de la qual es va presentar l'informe del curs 2003-2004 així com la proposta de programa pel curs 2004-2005. Actes Centenari Miquel Carreras. També es va donar compte del text del conveni que s'ha de signar amb el Consorci de Biblioteques Universitàries de Catalunya, per a la catalogació de l'Arxiu. En aquesta reunió es va procedir a la renovació parcial de la Junta Directiva (Vice-director), es van elegir les senyores Maria Peñia Raso, Teresa Mira Lozano i Mercè Renom Pulit i el Senyor Esteve Canyameres Ramoneda com a membres numeraris i finalment es va presentar la proposta d'incorporació de nous membres.

Sessió Plenària en la qual es va renovar parcialment la Junta Directiva, van ser renovats dos vocals, i es va aprovar la incorporació de nous membres. En aquesta sessió van ser elegits membres de la Fundació els senyors Pere Alavedra Ribot, Oriol Civil Desveus, Xavier Domènech Sampere, Antoni Garriga Miralles, Joaquim Góngora Garcia i Lluís Pérez (Paulí) i les senyores Anna de la Cruz Ventura, Núria del Pozo Estop, Carmina Graells Campanales i Isabel Izard Granados

COMPOSICIÓ DEL PATRONAT

President:

El·lm Sr. Manuel Bustos Garrido
Alcalde de Sabadell

Vocals:

Gremi de Fabricants
Joan Garcia-Planas Marcet

Caixa d'Estalvis de Sabadell
Lluís Brunet Berch

Banc Sabadell
President: Sr. Josep Oliu Creus

Cambra Oficial de Comerç i Indústria de Sabadell
President: Sr. Antoni Pefiarroya Trench

El·ltre. Col·legi d'Advocats de Sabadell
Degà: Sr. Manuel Hernández Martín

Sabadell Asseguradora
President: Sr. Joan Corominas Guerín

Sabadell Mutual
President: Sr. Ricard Soler Izard

Companyia d'Aigües de Sabadell
President: Sr. Xavier Bigatà Ribé

Centre Metal·lúrgic de Sabadell
President: Sr. Ramon Alberich Ferrer

Corporació Sanitària Parc Taulí
Pere Fonolleda Prats

El Director de la Fundació Bosch i Cardellach
Sr. Ricard Estrada Arimon

L'Administrador de la Fundació Bosch i Cardellach
Sr. Josep Milà Masoliver

Secretari:

El Secretari de la Fundació Bosch i Cardellach
Sr. Ramon Espinach Grau

COMPOSICIÓ DE LA JUNTA DIRECTIVA

Director: Ricard Estrada Arimon
Vice-director: Joan Ripoll Bisbe
Secretari: Ramon Espinach Grau
Vice-secretari: Ramon Ten Carné
Administrador: Josep Milà Masoliver

Vocals: Manel Camps Bosser
Ana Fernández Alvarez
David Laudo Cortina
Teresa Mira Lozano
Joana Olivé Just

Secretària administrativa: M. Àngela Ribas Oliver

El dia 22 d'octubre de 2003 es va procedir a nomenar el vocal de Junta que havia quedat pendent de nomenament de la Sessió Plenària del mes de juliol de 2003. Es va nomenar el Sr. David Laudo en substitució del Sr. Jordi Calvet Puig.

El dia 7 de juliol de 2004, per dimissió del Vice-director, Sr. Joan Ripoll Bisbe, i de la vocal, Sra. Ana Fernández Álvarez, es va haver de renovar parcialment la Junta Directiva. Van ser elegits els membres indicats a continuació.

Vice-directora: Joana Olivé Just
Vocals: Jordi Renom Sotorra
Josep Lluís Martín Berbois

SECCIÓ D'ART I LLETRES

Coordinador: Víctor Mañosa Fernández

Calassanç Balagué Bosch
Laura Blanco Ortega
Montserrat Bros Duran
Benet Casablanca Domingo
Miquel Creus Muñoz (Miquel DescLOT)
Roc Casagran Casañas
Pere Cullerell Viñolas
Joan Cuscó Aymerich
Antoni Dalmasas Pardo
Jordi Domènech Soterias +
Teresa Esquirol Jiménez
M. Teresa Esteve Soley
Oriol Farrés Juste
Lluís Fernández López
Salvador Fité Borguñó
Anna Fité Salvans
Joan Fuster Mercadé
Marta Ibáñez Fuentes
Víctor Mañosa Fernández
Jaume Mercadé Vergés
Xavier Moreno Rico
Montserrat Obradors Domènech +
Joana Olivé Just
Maria Peña Raso
Antoni Quintana Petrus
Montserrat Rafel Abad
Joan Ripoll Bisbe
Josep M. Ripoll Peña
Joaquim Sala Sanahuja
Montserrat Salvador Padrosa
Clara Soley Manuel
Lluís Subirana Reboloso

SECCIÓ D'URBANISME TERRITORI, GEOGRAFIA I PATRIMONI ARQUITECTÒNIC

Coordinadora: M. Teresa Mira Lozano

Joan Alsina Giralt
Isabel Argany Comas
M. Rosa Argemí Hernández
Mercè Argemí Relat
Pere-Josep Arús Gorina
Ramon Arús Molins
Marc Batlle Santasuana
Jordi Baulies Cortal
Jaume Buxó Reynals
M. Dolors Calvet Puig
Jordi Calvet Puig
Esteve Canyameres Ramoneda
Josep Cardús Grau
Muriel Casals Couturier
Joaquim Clusa Oriach
Pere C. de Sobregrau Fernández
Josep M. Domènech Fargas
Virgínia Domínguez Álvarez
Ramon Espinach Grau
Ricard Estrada Arimon
Ana Fernández Álvarez
M. Dolors Forrellad Domènech
Joan Gràcia Giner
Rafael Izard Badia
M. Assumpta Jané Renau
Manel Larrosa Padró

M. Mercè Lleonart Silvestre
Josep Llobet Bach
Jordi Llonch Soler
Francesc Macià Guilà
Pere Mañé Llonch
Josep M. Masagué Torné
Josep Milà Masoliver
Pere Molera Picañol
Jordi Pino Pruna
Imma Planell Piqueras
Fermí Pons Pons
Jaume Puig Castells
M. Teresa Relat Tarrats
Jordi Renom Sotorra
Mercè Rios Figuerola
Pere Roca Garriga
Albert Roig Deulofeu
Manuel Sabés Xamaní
Josep V. Santafé Llopis
Xavier Sauquet Canet
Roger Sauquet Llonch
Albert Taulé Tello
Dionís Torruella Comerma
Jaume Truyols Santonja
Pere Vidal Palet

SECCIÓ D'ECONOMIA I CIÈNCIES SOCIALS

· Coordinador: Josep Milà Masoliver

Joan Argemí Fontanet
M. Rosa Argemí Hernández
Benet Armengol Obradors
Pere-Josep Arús Gorina
Josep M. Benaül Berenguer
Laura Blanco Ortega
Pompeu Casanovas Romeu
Joan B. Casas Onteniente
· Joaquim Clusa Oriach
Pere Cullell Vifolas
Esteve Deu Baigual
M. Jesús Espuny Tomàs
Ricard Estrada Arimon
Jaume Farràs Farràs
Anna Fité Salvans
M. Dolors Forrellad Domènech
Miquel Forrellad Solà
M. Assumpta Jané Renau
Montserrat Llonch Casanovas
Tomàs López Navarro
Guillermo Lusa Monforte
Joan Macià Mercadé
Martí Marín Corbera
Joana Olivé Just
Jaume Padrós Enamorado
Imma Planell Piqueras
Fermí Pons Pons
Angelina Puig Valls
Esteve Renom Pulit
Mercè Renom Pulit
Joan Rios Masanell
Amadeu Rosell Hortos
Josep Sanllehí Ubach
Josep M. Sanmiquel Planell
Xavier Soley Manuel
Albert Sorolla Edo
Dionís Torruella Comerma

SECCIÓ D'HISTÒRIA I ARQUEOLOGIA

Joan Alsina Giralt
Isabel Argany Comas
Mercè Argemí Relat
Ramon Arús Molins
Jordi Bulies Cortal
Josep M. Benaül Berenguer
Montserrat Bros Duran
Jaume Buxó Reynals
Jordi Calvet Puig
M. Dolors Calvet Puig
Manel Camps Bosser
Esteve Canyameres Ramoneda
Josep Cardús Grau
Feliu Carreras Vidal +
Benet Casablanca Domingo
Àngels Casanovas Romeu
Pompeu Casanovas Romeu
Joan Comasòlivas Font
Pere C. de Sobregrau Fernández
Esteve Deu Baigual
Josep M. Domènech Fargas
Virgínia Domínguez Álvarez
M. Jesús Espuny Tomàs
Teresa Esquirol Jiménez
Antoni Estapé Ferrer
M. Teresa Esteve Soley
Lluís Fernández López
Salvador Fitè Borguñó
Miquel Forrellad Solà
Joan Gràcia Giner
Marta Ibáñez Fuentes
Rafael Izard Badia
Manel Larrosa Padró
M. Mercè Lleonart Silvestre
Tomàs López Navarro
Guillermo Lusa Monforte

Joan Macià Mercadé
Pere Mañé Llonch
Concepció Marcé Espuñes
Martí Marín Corbera
Josep Lluís Martín Berbois
Josep M. Masagué Torné
Jaume Mercadé Vergés
Xavier Moreno Rico
Salvador Moyà Solà
Montserrat Obradors Domènech +
Jaume Padrós Enamorado
Maria Peña Raso
Joan Pinyot Garrós
Jaume Puig Castells
Pere Puig Ustrell
Angelina Puig Valls
Esteve Renom Pulit
Mercè Renom Pulit
Genís Ribé Monge
Mercè Rios Figuerola
Joan Rios Masanell
Pere Roca Garriga
Joaquim Sala-Sanahuja
Montserrat Salvador Padsrosa
Miquel Gonbzález Sánchez
Josep Sanllehí Ubach
Josep M. Sanmiquel Planell
Xavier Soley Manuel
Rafael Subirana Ollé
Albert Taulé Tello
Ramon Ten Carné
Camil Torras Casals

COMPOSICIÓ DE LES COMISSIONS

COMISSIÓ DE PUBLICACIONS

Ramon Ten Carné
Ana Fernández Álvarez (baixa dia 16 de gener de 2004)
Josep Milà Masoliver

COMISSIÓ MIQUEL CARRERAS

Marc Batlle Santasua
Josep M. Benaul Berenguer
Jordi Calvet Puig
Esteve Deu Baigual

COMISSIÓ DIA DE L'AUTOR

Roc Casagran Casañas
Antoni Dalmases Pardo
Salvador Fité Borguñó
Anna Fité Salvans
Víctor Mañosa Fernández
Joana Olivé Just
Joan Ripoll Bisbe
Josep M. Ripoll Peña
Clara Soley Manuel

REPRESENTACIÓ EN ORGANISMES I ENTITATS

La Fundació Bosch i Cardellach està representada als següents organismes pels membres que s'esmenten a continuació.

Patronat de l'Arxiu Històric de Sabadell:
Esteve Canyameres Ramoneda

Patronat dels Museus Municipals de Sabadell
Maria Peña Raso

Assemblea de la Caixa de Sabadell:
Joana Olivé Just

Fundació Casal d'Europa:
Joan Rios Masanell
Francesc Serra Mestres

Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana:
Vacant

AJUNTAMENT DE SABADELL:

1 - Taula de Patrimoni Arquitectònic de Sabadell:
Pere Molera Picañol

2 - Comissió sobre el paisatge urbà
Josep Llobet Bach

Beca d'Història Miquel Carreras:
Jordi Calvet Puig

Oficina de Dinamització del Centre:
Ricard Estrada Arimon

Premis de recerca Montserrat Miró Marimon
Teresa Relat Tarrats
Ramon Ten Carné

Premis de recerca Minerva
Montserrat Rafel Abad

RELACIÓ DE MEMBRES DE L'ENTITAT

NUMERARIS

1. TRALLERO ALÓS, Antoni
2. ROCA GARRIGA, Pere Membre Numerari d'Honor
3. FORRELLAD SOLÀ, Miquel Membre Numerari d'Honor
4. SANMIQUEL PLANELL, Josep Miquel
5. RENOM PULIT, Esteve
6. SAUQUET CANET, Xavier
7. ARÚS MOLINS, Ramon
8. ALSINA GIRALT, Joan Membre Numerari d'Honor
9. BATLLE SANTASUANA, Marc
10. CUSIDÓ CIURANETA, Albert
11. OBRADORS DOMÈNECH, Montserrat (*)
12. LLADÓ FUSTER, Josep
13. GRÀCIA VALLÈS, Ramon
14. CLUSA ORIACH, Joaquim
15. RIPOLL BISBE, Joan
16. RIOS MASANELL, Joan
17. LLOBET BACH, Josep
18. ESPUNY TOMÀS, M. Jesús
19. BENAUL BERENGUER, Josep M.
20. FITÉ BORGUÑO, Salvador
21. MOLERA PICAÑOL, Pere
22. DEU BAIGUAL, Esteve
23. TORRAS CASALS, Camil
24. CUSCÓ AYMAMÍ, Joan
25. LARROSA PADRÓ, Manel
26. PUIG CASTELLS, Jaume
27. ROIG DEULOFEU, Albert
28. JANÉ RENAU, M. Assumpta
29. CALVET PUIG, Jordi
30. ESTRADA ARIMON, Ricard
31. MARÍN CORBERA, Martí
32. MORENO RICO, Xavier
33. OLIVE JUST, Joana
34. FERNÁNDEZ ALVAREZ, Ana
35. PONS PONS, Fermí
36. PEÑA RASO, Maria
37. MIRA LOZANO, M. Teresa
38. CANYAMERES RAMONEDA, Esteve
39. RENOM PULIT, Mercè

(*) Montserrat Obradors Domènech va morir el 15 d'agost de 2004. N'havia estat membre des de l'11 de gener de 1971

MEMBRES

ACHE VICENTE, Josep
AGUILÓ SABADELL, Anna M.
ALAVEDRA RIBOT, Pere
ALUJU FERRER, Francesc
ARDERIU LLOBET, Santiago
ARGANY COMAS, Isabel
ARGEMI FONTANET, Joan
ARGEMÍ HERNANDEZ, M. Rosa
ARGEMI RELAT, Mercè
ARMENGOL OBRADORS, Benet
ARÚS GORINA, Pere-Josep
BALAGUÉ BOSCH, Calassanç
BAULIES CORTAL, Jordi
BIGATÀ RIBÉ, Xavier
BLANCO ORTEGA, Laura
BROS DURAN, Montserrat
BUSQUÉ BARCELÓ, Jaume
BUXÓ REYNALS, Jaume
CALVET PUIG, Dolors
CAMPS BOSSER, Manel
CARBONELL FERRANDO, Antoni
CARDÚS GRAU, Josep
CARRERAS VIDAL, Feliu (1)
CASABLANCAS CAROL, Josep
CASABLANCAS DOMINGO, Benet
CASAGRAN CASAÑAS, Roc
CASALS COUTURIER, Muriel
CASANOVAS ROMEU, Àngels
CASANOVAS ROMEU, Pompeu
CASAÑAS GURI, Tomàs
CASAS ONTENIENTE, Joan B.
CIVIL DESVEUS, Oriol
COMASÒLIVAS FONT, Joan
CREUS MUÑOZ, Miquel
CRUZ VENTURA, Anna de la
CULLELL VIÑOLAS, Pere
DALMASES PARDO, Antoni
DOMÈNECH FARGAS, Josep M.
DOMÈNECH SAMPERE, Xavier
DOMÈNECH SOTERAS, Jordi (2)
DOMINGUEZ ÀLVAREZ, Virginia
ERILL PINYOT, Gustau
ESPINACH GRAU, Ramon
ESQUIROL JIMENEZ, M. Teresa
ESTAPÉ FERRER, Antoni
ESTEVE SOLEY, M. Teresa
FARRÀS FARRÀS, Jaume
FARRÉS JUSTE, Oriol
FERNÁNDEZ LÓPEZ, Lluís
FERRANDO ROIG, Antoni
FITÉ SALVANS, Anna M.
FORRELLAD DOMÈNECH, M. Dolors
FUSTER MERCADÉ, Joan
GARCIA BALAÑÀ, Albert
GARCIA CARRERA, Raimon
GARRIGA MIRALLES, Antoni
GIBERT CLOLS, Josep
GONGORA GARCIA, Joaquim
GRÀCIA GINER, Joan
GRAELLS CAMPANALES, Carmina
IBAÑEZ FUENTES, Marta
IZARD BADIA, Rafael
IZARD GRANADOS, Isabel
LAUDO CORTINA, David
LEONART SILVESTRE, M. Mercè
LLONCH CASANOVAS, Montserrat
LLONCH SOLER, Jordi
LÓPEZ NAVARRO, Tomàs
LUSA MONFORTE, Guillermo
MACIÀ GUILÀ, Francesc
MACIÀ MERCADÉ, Joan
MAÑÉ LLONCH, Pere
MAÑOSA FERNÁNDEZ, Víctor
MARCÈ ESPUÑES, Concepció
MARCOS MORAL, Ferran
MARTÍN BERBOIS, Josep Lluís
MASAGUÉ TORNÉ, Josep M.
MASOLIVER GARCIA, Jaume
MERCADÉ VERGÈS, Jaume
MESTRE GONZÁLEZ, Jordi
MILÀ MASOLIVER, Josep
MORAGAS BADIA, Emili
MOYÀ SOLÀ, Salvador
PADRÓS ENAMORADO, Jaume
PÉREZ CALVO, Lluís (Paulí)
PINO PRUNA, Jordi
PINYOT GARRÓS, Joan
PLANELL PIQUERAS, Imma
POZO ESTOP, Núria del
PUIG USTRELL, Pere
PUIG VALLS, Angelina
QUINTANA PETRUS, Antoni
RAFEL ABAD, Montserrat
RAMONEDA VIVER, Ramon
RELAT TARRATS, M. Teresa
RENOM SOTRRA, Jordi

RIBÉ MONGE, Genís
RIOS FIGUEROLA, M. Mercè
RIPOLL PEÑA, Josep M.
ROSELL HORTÓS, Amadeu
ROVIRA ESTEBAN, Josep Ricard
SABÉS XAMANÍ, Manuel
SALA SANAHUJA, Joaquim
SALVADOR PADROSA, Montserrat
SALLENT ARÚS, Joan
SAMARRA AROSA, Màrius
SÁNCHEZ GONZÁLEZ, Miquel
SANLLEHÍ UBACH, Josep
SANTAFÉ LLOPIS, Josep Vicenç
SAUQUET LLONCH, Roger
SERRA MESTRES, Francesc

SOBREGRAU FERNÁNDEZ, Pere C. de
SOLEY MANUEL, Clara
SOLEY MANUEL Xavier
SOROLLA EDO, Albert
SUBIRANA OLLÉ, Rafael
SUBIRANA REBOLLOSO, Lluís
TAULÉ TELLO, Albert
TEN CARNÉ, Ramon
TORRELLA NIUBÓ, Francesc
TORRUELLA COMERMA, Dionís
TRALLERO CASAÑAS, Roser
TRUYOLS SANTONJA, Jaume
VIDAL PALET, Pere
YBAÑEZ NOVO, Ferran

- (1) Feliu Carreras Vidal va morir el 15 de febrer de 2004. N'havia estat membre des del 16 de novembre de 2004
- (2) Jordi Domènech Soteras va morir el 19 d'octubre de 2003. N'havia estat membre des del juny de 2001

MEMBRES PROTECTORS

BARCONS FREIXAS, Llibert
BORGUÑO CASABAYÓ, Joan G.
BOSSER ROVIRA, Miquel
BOY TORRAS, Marià
BUSQUETS GRUARTS, Joaquim
CASAS CUNILL, Francesc
CLAPÉS FLAQUÉ, Josep M.
DOMEDÉL APARICIO, Bautista
DURAN BARRIONUEVO, Lluís
FOS VIECO, Miquel Àngel
GABARRO BADIA, Ramon
GARCIA-PLANAS VILARRUBIA, Josep M.
GARCIA RICARD, Jaume
GARRIGA GUSI, Francesc
GENERÓ DOMÈNECH, Lluís
GRAU TARRUELL, Joan
LLOCH SOLER, Francesc
MANICH DURAN, Marc
MAÑERO CONSTRUCTOR, SL
MASCLANS SASTRE, Miquel
MONÈS GINER, Antoni
OBIOLS ARDERIUS, Pere
PALOMO TORRES, Salvador
SALA SERRA, Antoni
SINARD ROMEU, Pere (*)
SOLER NOGUÉS, Rafael
VIVER MAIMÓ, Roser

Pere Sinard Romeu va morir el 29 de gener de 2004. N'havia estat Membre Protector des de l'octubre de 1978